

వచ్చి, 'కంకరరాళ్ళు కొట్ట దానికి ముందు ఖర్బానీ చేసాను,' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'ఇప్పుడు వెళ్ళి కంకరరాళ్ళు కొట్టు, క్రమం తప్పిన దానికి మరేం పాపం లేదులే,' అని సమాధానం ఇచ్చారు. (తిర్మిజీ)

الفصل الثالث الموضع من العبادة

(۲۶۵۸ - [۴] (لم تتم دراسته) (۱۱۵/۲)

عَنْ أَسَامَةَ بْنِ شَرِيكٍ قَالَ: خَرَجْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَاجًا فَكَانَ النَّاسُ يَأْتُونَهُ فَمَنْ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ سَعَيْتُ قَبْلَ أَنْ أَطُوفَ أَوْ أَخْرُتُ شَيْئًا أَوْ قَدَّمْتُ شَيْئًا فَكَانَ يَقُولُ: "أَلَا حَرَجَ إِلَّا عَلَى رَجُلٍ اقْتَرَضَ عَرَضَ مُسْلِمٍ وَهُوَ ظَالِمٌ فَلَيْتَ الَّذِي حَرَجَ وَهَكَذَا." رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

2658. (4) [2/815-అపరిశోధితం]

ఉసామా బిన్ షరీక్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) వెంట 'హట్జ్' చేయడానికి బయలుదేరాను. దారిలో ప్రజలు 'హట్జ్' విషయాలను గురించి తెలుసుకోవడానికి ప్రవక్త (స) వద్దకు వస్తూ ఉన్నారు. వారిలో కొందరు, 'ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్తా! నేను 'తవాఫ్' చేయడానికి ముందే 'సఫా మర్వాల స'యీ చేసాను.' లేదా, 'ఫలానా పనిని నేను తరువాత నిర్వహించాను. దాన్ని ముందు చేయ వలసింది.' లేదా, 'ఫలానా పనిని నేను ముందుచేసాను దాన్ని తరువాత చేయవలసింది,' అని విన్నవించు కునేవారు. దానికి ప్రవక్త (స) అందరికీ, 'ఇందులో ఎటువంటి పాపం లేదు,' అని అనేవారు. అయితే అత్యాచారం, అగౌరవం పాలు చేయటం, శిలం దోచుకోవటం మొదలైన వాటికి మాత్రం ఇది మహా పాపం, దీనికి శిక్ష తప్పనిసరి,' అని అనేవారు. (అబూ దావూద్).

۱۰- بَابُ خُطْبَةِ يَوْمِ النَّحْرِ وَرَمِي أَيْامِ التَّشْرِيقِ وَالتَّوْبِيعِ

10. ఖుర్బానీరోజు ప్రసంగం, తవరీఖ్ దినాలలో కంకరరాళ్ళు రవ్వటం, వీడ్కోలు 'తవాఫ్'

జిల్-హిజ్జాహ్ 10వ తేదీన ము'జ్దలిఫహ్ నుండి మినా చేరిన తర్వాత అన్నిటికంటే ముందు కంకరరాళ్ళు కొట్టాలి, ఆ తరువాత ఖుర్బానీ చేయాలి, ఆ తరువాత తలగీయించు కోవాలి. ఆ తరువాత

మక్కహ్ వెళ్ళి 'తవాఫ్ ఇఫాదహ్' చేయాలి. దీన్ని గురించి పైన పేర్కొనడం జరిగింది.

జమీరతుల్ 'ఉఖ్బహ్' పై కంకరరాళ్ళు విసిరిన తర్వాత, మినా మైదానంలో ఇమాముల్ 'హట్జ్' ప్రసంగం చేస్తాడు. తౌహీద్ మరియు సున్నతలకు అనుగుణంగా యామున్నహర్ ప్రత్యేకతలను మరియు ఖుర్బానీ నియమాలను ప్రత్యేకతలను ఇంకా 'హజ్జ్'కు సంబంధించిన మరియు ఖుర్బానీ నియమాలను ప్రత్యేకతలను ఇంకా 'హజ్జ్'కు సంబంధించిన ఇతర ఆదేశాలను గురించి ప్రసంగం చేస్తాడు. మీరు ఈ ప్రసంగం వినడానికి తప్పకుండా వెళ్ళండి. ప్రశాంతంగా ప్రసంగం వినండి, అది మీకు అర్థం అయినా అవకపోయినా సరే.

ప్రవక్త (స) రమీ జిహార్ తర్వాత ప్రభావ పూరితమైన ప్రసంగం చేసారు. ఇందులో షరీఅత్ ఆదేశాలను పేర్కొన్నారు. హితబోధనలను హితోపదేశాలను వినిపించారు. అయితే వాటిలో అధికశాతం 'అరఫాతీల్' ప్రసంగంలో చెప్పినవే ఉన్నాయి. వీటిని మళ్ళీ ఎందుకు చెప్పడం జరిగిందంటే అక్కడ విననివారు ఇక్కడ వింటారని. అక్కడ విని ఉంటే మరి బాగా గుర్తుంటాయని. కొన్ని కొత్త విషయాలు కూడా ప్రవచించారు.

الفصل الأول

(۲۶۵۹ - [۱] (متفق عليه) (۸۱۶/۲)

عَنْ أَبِي بَكْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: خَطَبَنَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ النَّحْرِ قَالَ: "إِنَّ الزَّمَانَ قَدْ اسْتَدَارَ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ السَّنَةُ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ثَلَاثٌ مُثَوِّلَاتٌ ثُو الْقَعْدَةِ وَثُو الْحَجَّةِ وَالْمَحْرَمِ وَرَجَبٌ مُضَرَ الَّذِي بَيْنَ جُمَادَى وَسَعْيَانَ." وَقَالَ: "أَيُّ شَهْرٍ هَذَا؟" قُلْنَا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ فَسَكَتَ حَتَّى ظَنَنَّا أَنَّهُ سَيَسْمِيهِ بِغَيْرِ اسْمِهِ فَقَالَ: "أَلَيْسَ ذَا الْحَجَّةِ؟" قُلْنَا: بَلَى. قَالَ: "أَيُّ بَلَدٍ هَذَا؟" قُلْنَا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ فَسَكَتَ حَتَّى ظَنَنَّا أَنَّهُ سَيَسْمِيهِ بِغَيْرِ اسْمِهِ قَالَ: "أَلَيْسَ الْبَلَدُ؟" قُلْنَا: بَلَى. قَالَ: "أَيُّ يَوْمٍ هَذَا؟" قُلْنَا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ فَسَكَتَ حَتَّى ظَنَنَّا أَنَّهُ سَيَسْمِيهِ بِغَيْرِ اسْمِهِ قَالَ: "أَلَيْسَ يَوْمُ النَّحْرِ؟" قُلْنَا: بَلَى. قَالَ: "إِنَّ بِمَاءَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ وَأَعْرَاضَكُمْ عَلَيْكُمْ حَرَامٌ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا فِي بَلَدِكُمْ هَذَا فِي شَهْرِكُمْ هَذَا وَتَسْتَلْفُونَ رَبَّكُمْ فَيَسْأَلُكُمْ عَنْ أَعْمَالِكُمْ أَلَا فَلَا تَرْجِعُوا بَعْدِي ضَلَالًا يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقَابَ بَعْضٍ أَلَا هَلْ بَلَّغْتُ؟" قَالُوا: نَعَمْ.

قَالَ: "أَلَيْسَ أَشْهَدُ، فَالْيَلْبِغُ الشَّاهِدُ الْغَائِبُ قَرُبُ مُبْلَغٍ أَوْ عَى مِنْ سَامِعٍ".

2659. (1) [2/816-ఏకీభవితం]

అబూ బక్రహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) యామున్ ను 'హరీలో' మా ముందు ఈ విధంగా ప్రసంగించారు. "కాలం తిరిగి తిరిగి మళ్ళీ అల్లాహ్ (త) భూమ్యాకా శాలను సృష్టించిన బిందువు పైకి వచ్చేసింది. సంవత్సరానికి 12నెలలు, వీటిలో 4గౌరవనీయమైనవి. మూడు వరుసగా జులై ఖులదహ్, జులై హజ్జహ్, ముహర్రమ్ (11, 12, 01) మరియు ఒకటి వేరుగా ఉంది. అంటే రజబ్ (7) ముదర్ నెల. ఇది జమాదిస్సానీ మరియు షుఅబానీల మధ్య ఉంది. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స), "ఇది ఏ నెల," అని అక్కడున్న వారిని అడిగారు. దానికి మేము అల్లాహ్ కు, ఆయన ప్రవక్తకే తెలుసు అని అన్నాము. అది విన్న ప్రవక్త (స) మౌనం వహించారు. తమరు దానికి ఏదైనా వేరు పేరు పెడతారని మేము అనుకున్నాం. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స), 'ఇది జులై-హజ్జహ్ కాదా?' అని అడిగారు. దానికి మేము 'అవును,' అని అన్నాము. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) మళ్ళీ, 'ఇది ఏ నగరం,' అని అడిగారు. దానికి మేము, 'అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకే తెలుసు,' అని అన్నాము. ప్రవక్త (స) మళ్ళీ మౌనం వహించారు. చివరికి మేము ప్రవక్త (స) దానికి వేరే పేరు పెడతారని భావించాం. ప్రవక్త (స), 'ఇది మక్కహ్ నగరం కాదా?' అని అన్నారు. దానికిమేము, 'అవును,' అని అన్నాము. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) మమ్మల్ని, 'ఇది ఏ దినం,' అని అడిగారు. దానికిమేము, 'అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకే అంతా తెలుసు,' అని అన్నాము. ప్రవక్త (స) మౌనం వహించారు. దానికి వేరే పేరు పెడతారని భావించాం. ప్రవక్త(స), 'ఇది ఖురబానీ దినంకాదా?' అని అన్నారు. దానికి మేము, 'అవును,' అని అన్నాము.

ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రసంగించారు: "మీ రక్తం, మీ ధనం, మీ గౌరవమర్యాదలు ఈనాడు మీపై ఈ రోజు ఈ నగరం, ఈ నెలలో హత్యలు, యుద్ధాలు, దోపిడీలు, అగౌరవ పర్వడం నిషేధించబడినట్లు నిషేధించబడ్డాయి. అతి త్వరలో మీరు దైవంతో కలుసుకుంటారు. ఆయన మిమ్మల్ని కర్మల గురించి ప్రశ్నిస్తాడు. కనుక మీరు అప్రమత్తంగా ఉండండి. నా తరువాత మీరు మార్గభ్రష్టత్వానికి గురికాకూడదు.

మీరు పరస్పరం హత్యలకు, దోపిడీలకు పాల్పడకండి. గుర్తుంచుకోండి," "దైవాదేశాలను నేను మీకు అందజేసానా?" అని అన్నారు. దానికి ప్రజలు, 'అవును,' అని అన్నారు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స), "ఓ అల్లాహ్! నీవు సాక్షిగా ఉండు," అని అన్నారు. ఆ తరువాత, "ఇక్కడ ఉన్నవారు ఇక్కడ లేని వారికి ఈ సందేశాన్ని అందజేయాలి. ఎందుకంటే నా సందేశం అందజేయబడినవారు విన్నవారి కంటే చాలా బాగా గుర్తుంచుకుంటారు." అని అన్నారు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

(٢٦٦٠ - [٢] (صحیح) (٨١٧/٢)

وَعَنْ وَبَرَةَ قَالَ: سَأَلْتُ ابْنَ عُمَرَ: مَتَى أُرْمِي الْجَمْرَ؟ قَالَ: إِذَا رَمَى إِمَامُكَ فَارْمِهِ. فَأَعَدَّتْ عَلَيْهِ الْمَسَائِلُ. فَقَالَ: كُنَّا نَتَحَيَّنُ فَإِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ رَمَيْنَا. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

2660. (2) [2/817-దృఢం]

వబిరహ్ (ర) కథనం: నేను 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర)ను, 'నేను కంకరరాళ్ళు ఎప్పుడు కొట్టాలి,' అని అడిగాను. దానికి అతను, 'మీ ఇమాము కొట్టినపుడు నువ్వు కూడా కొట్టు,' అని సమాధానం ఇచ్చారు. నేను మళ్ళీ అదే ప్రశ్న అడిగాను. దానికి అతను, 'మేము కంకరరాళ్ళు కొట్టటానికి వేచి ఉండేవాళ్ళం. సూర్యుడు వాలిన తర్వాత కంకరరాళ్ళు కొట్టేవాళ్ళం,' అని అన్నారు.⁶⁵ (బుఖారీ)

(٢٦٦١ - [٣] (صحیح) (٨١٧/٢)

وَعَنْ سَالِمٍ عَنْ ابْنِ عُمَرَ: أَنَّهُ كَانَ يَرْمِي جَمْرَةَ النَّبَا بِسَبْعِ حَصَيَّاتٍ يُكَبِّرُ عَلَى أَثَرِ كُلِّ حَصَاةٍ ثُمَّ يَتَقَدَّمُ حَتَّى يُسْأَلَ فَيَقُولُ مُسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةِ طَوِيلًا وَيَدْعُو وَيَرْفَعُ يَدَيْهِ ثُمَّ يَرْمِي الْوُسْطَى بِسَبْعِ حَصَيَّاتٍ يُكَبِّرُ كُلَّمَا رَمَى بِحَصَاةٍ ثُمَّ يَأْخُذُ بِذَاتِ الشَّمَالِ فَيُسْأَلُ وَيَقُولُ مُسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةِ ثُمَّ يَدْعُو وَيَرْفَعُ يَدَيْهِ وَيَقُولُ طَوِيلًا ثُمَّ يَرْمِي جَمْرَةَ ذَاتِ الْعَقَبَةِ مِنْ بَطْنِ الْوَادِي بِسَبْعِ حَصَيَّاتٍ يُكَبِّرُ عِنْدَ كُلِّ حَصَاةٍ وَلَا يَقِفُ عِنْدَهَا ثُمَّ يَنْصَرِفُ فَيَقُولُ: هَكَذَا رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْعُلُهُ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

2661. (3) [2/817-దృఢం]

తన తండ్రి 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ ద్వారా సాలిమ్ కథనం: 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ జమీరతుల్ షాలాకు 7 కంకరరాళ్ళు కొట్టేవారు. ప్రతి కంకరరాయితో పాటు

65) వివరణ-2660: పదవ తేదీ నాడు సూర్యుడు ఉదయించిన తరువాత కంకరరాళ్ళు కొట్టవచ్చును. అయితే 11, 12, తేదీల్లో సూర్యుడు వాలిన తర్వాత కంకరరాళ్ళు కొట్టాలి.

'అల్లాహు అక్కర్', పలికి ముందుకు సాగేవారు, మెత్తని నేలపైకి వెళ్ళి ఖిల్జా వైపు తిరిగి చాలాసేపు వరకు నిలబడి దు'ఆ చేసేవారు. దు'ఆలో తన రెండు చేతులను ఎత్తేవారు. ఆ తరువాత జమీరతుల్ పుస్తూను 7 కంకరరాళ్ళు కొట్టి వారు. ప్రతి కంకరరాయితో పాటు 'అల్లాహు అక్కర్', పలికే వారు. ఆ తరువాత ఎడమ వైపునకు కొద్దిగా ముందుకు పోయి మెత్తని నేలపైకి వెళ్ళి ఖిల్జా వైపు నిలబడి చాలాసేపు వరకు దు'ఆ చేసేవారు. దు'ఆలో చేతులను ఎత్తేవారు. చాలా సేపు వరకు నిలబడి ఉండేవారు. ఆ తరువాత అక్కడి నుండి బయలుదేరి జమీరతుల్ 'ఉబ్ బహ్ వద్దకు వచ్చి పల్లపు ప్రాంతంలో నిలబడి 7 కంకరరాళ్ళు కొట్టేవారు. ప్రతి కంకర రాయితో 'అల్లాహు అక్కర్' అని పలికే వారు. అయితే ఇక్కడ ఆగేవారు కారు. కంకరరాళ్ళు కొట్టి వెంటనే అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోయేవారు. ఇంకా ప్రవక్త (స) ను ఇలాగే చేస్తూ ఉండగా చూసానని,' అన్నారు. (బు'ఖారీ)

(۸۱۷/۲) [۴] - ۲۶۶۲

وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَبُيْتُ بِمَكَّةَ لِيَالِي مَنَى مِنْ أَجْلِ سَقَايَةِ فَالَيْنِ ۚ

2662. (4) [2/817-ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్(ర) కథనం: 'అబ్బాస్ బిన్ 'అబ్దుల్ ముత్తలిబ్ ప్రవక్త (స)ను మినాలో రాత్రి జాగరణ చేసే రాత్తుల్లో మక్కహ్ లో ఉండే అనుమతి ఇవ్వమని తద్వారా ప్రజలకు 'జమ్'జమ్ నీరు త్రాపించ గలనని విన్నవించు కున్నారు. ప్రవక్త (స) అతనికి దానికి అనుమతించారు.⁶⁶ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

66) వివరణ-2662: ఆ కాలంలో 'జమ్'జమ్ నీటిని తవాఫ్ ఇఫా'దహ్ తర్వాత ప్రజలకు త్రాపించేవారు. దీనికిగాను దీని నిర్వాహకులు ఒక పెద్ద టాంకు తయారు చేసారు. 'హజ్జ్ కాలంలో' బావి నుండి 'జమ్'జమ్ నీటిని చేది ట్యాంకులో వేసేవారు. హజీలకు 'జమ్'జమ్ నీటిని త్రాపించేవారు. 'హజ్జ్ చేసేవారికి మినాలో 3 రాత్తులు నీళ్ళు త్రాపించే ఉద్దేశ్యంతో మినాలోని జాగరణ చేసే మూడు రాత్తుల్లో మక్కహ్ లో ఉండే అనుమతి కోరారు. ప్రవక్త (స) అతనికి అనుమతి ఇచ్చారు. రమ్ చేయటానికి మినా వెళ్ళి రమ్ చేసిన తర్వాత తిరిగి వచ్చేవారు. అయితే ఎటువంటి కారణం లేనివారు మినాలో మూడు రాత్తులు గడపడం తప్పనిసరి.

(۸۱۷/۲) (صحيح) [۵] - ۲۶۶۳

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جَاءَ إِلَى السَّقَايَةِ فَاسْتَسْقَى. فَقَالَ الْعَبَّاسُ: يَا فَضْلُ أَذْهَبُ إِلَى أَهْلِكَ فَأْتِ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِشَرَابٍ مِّنْ عِنْدَهَا. فَقَالَ: "اسْقِنِي". فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهُمْ يَجْعَلُونَ أَبْيَهُمْ فِيهِ قَالَ: "اسْقِنِي". فَشَرِبَ مِنْهُ ثُمَّ أَتَى رَمَزَمَ وَهُمْ يَسْقُونَ وَيَعْمَلُونَ فِيهَا. فَقَالَ: "اعْمَلُوا فَإِنَّكُمْ عَلَى عَمَلٍ صَالِحٍ". ثُمَّ قَالَ: "لَوْلَا أَنِّي تَغْلِبُوا لَنَزَلْتُ حَتَّى أَضَعَ الْحَبْلَ عَلَى هَذِهِ". وَأَشَارَ إِلَى عَاتِقِهِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

2663. (5) [2/817-దృఢం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'జమ్'జమ్ టాంకు వద్దకు వచ్చారు. అది 'జమ్'జమ్ నీటితో నిండి ఉండేది. ప్రవక్త (స) 'జమ్'జమ్ నీరు త్రాగుతాననే కోరిక వెలిబుచ్చారు. 'అబ్బాస్ (ర) తన కుమారుడు ఫ'దల్తో 'నువ్వు నీ తల్లి దగ్గరకు వెళ్ళి ఆమె దగ్గర నుండి ప్రవక్త (స) కొరకు త్రాగడానికి నీళ్ళు తీసుకు రా,' అని అన్నారు. అది విన్న ప్రవక్త (స), 'నాకు ఈ టాంకులో ఉన్న నీరే త్రాపించండి,' అని అన్నారు. దానికి 'అబ్బాస్ (ర), 'ఓ అల్లాహ్ ప్రవక్తా (స)! ప్రజలు ఈ టాంక్లో తమ చేతులను ముంచుతూ ఉంటారు. కొందరి చేతులు పరిశుభ్రంగా ఉండవు. అందువల్ల మీరు ఈ నీరు త్రాగడం బాగుండలేదు,' అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నాకు ఇక్కడి నుండే త్రాపించండి,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) కడుపునిండా నీళ్ళు త్రాగారు. ఆ తరువాత 'జమ్'జమ్ బావి వద్దకు వచ్చారు. అక్కడ ప్రజలు 'జమ్'జమ్ నీటిని తోడి ప్రజలకు త్రాపిస్తున్నారు. ప్రవక్త (స) అది చూచి, 'మీరు ఒక మంచి పనిలో నిమగ్నమయి ఉన్నారు. దీన్ని ఇలాగే చేస్తూ ఉండండి. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఒకవేళ నేను తోడటం వల్ల ప్రజలు 'జమ్'జమ్ నీరు తోడే సాంప్రదాయాన్ని అమలు చేస్తారనే భయం లేకపోతే నేను కూడా త్రాడు పట్టి 'జమ్'జమ్ నీరు తోడేవాడిని. ప్రజలకు త్రాపించేవాడిని,' అని అన్నారు. (బు'ఖారీ)

(۸۱۸/۲) (صحيح) [۶] - ۲۶۶۴

وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَّى الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ وَالْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ ثُمَّ رَفَعَ رَفْعَةً بِالْمَحْصَبِ ثُمَّ رَكِبَ إِلَى الْبَيْتِ فَطَافَ بِهِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

2664. (6) [2/818-ద్వడం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'జహీర్, 'అనీర్, మ'గ్ రిబ్, 'ఇహా' నమా'జులు చదివారు. ఆ తరువాత ము'హ'స్సబ్లో కొంతసేపు నిద్రపోయారు. ఆ తరువాత అక్కడి నుండి వాహనం ఎక్కి బైతుల్లాహ్ వచ్చి 'తవాఫ్ విదా'ల చేసారు.⁶⁷ (బు'ఖారీ)

(۸۱۸/۲) [۷] - ۲۶۶۵

وَعَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ رُفَيْعٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ: قُلْتُ: أَخْبِرْنِي بِشَيْءٍ عَقَّلْتَهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيْنَ صَلَّى الظُّهْرَ يَوْمَ التَّرْوِيَةِ؟ قَالَ: بِمَنَى. قُلْتُ: فَأَيْنَ صَلَّى الْعَصْرَ يَوْمَ النَّفَرِ؟ قَالَ: بِالْبُطْحِ. ثُمَّ قَالَ أَفْعَلُ كَمَا يَفْعَلُ أَمْرًاؤُكُ.

2665. (7) [2/818-ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్ 'అజీజ్ బిన్ రుఫయ్'ఇ (ర) కథనం: నేను అనస్ బిన్ మాలిక్ను మీరు ప్రవక్త (స)నుండి నేర్చుకున్న దాన్ని దేన్నయినా నాకు ఉపదేశించండి. అంటే ప్రవక్త (స) 8వ తేదీన "జహీర్ నమా'జు ఎక్కడ చదివారు. అని విన్నవించు కున్నాను. దానికి అతను (ర) మినాలో అన్నారు. ఆ తరువాత మళ్ళీ 'హక్ష్ నుండి తిరుగు ప్రయాణంలో 13వ తేదీన 'అనీర్ నమా'జు ఎక్కడ చదివారు అని అడిగాను. దానికి అతను(ర), "అబ్'తహా ప్రాంతంలో" అని చెప్పి మీ ఇమాము ఎలా చేస్తే అలా చేయండి," అని అన్నారు.⁶⁸ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۸۱۸/۲) [۸] - ۲۶۶۶

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: نَزَّلَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَنَّهُ كَانَ أَسْمَحَ لِخُرُوجِهِ إِذَا خَرَجَ.

2666. (8) [2/818-ఏకీభవితం]

'అయి'షహ్ (ర) కథనం: అబ్'తహా ప్రాంతంలో విడిది చేయడం ప్రవక్త సాంప్రదాయం కాదు. అంటే 'హక్ష్

67) వివరణ-2664: అంటే హక్ నిర్వర్తించిన తర్వాత ము'హ'స్సబ్ స్థానంలో విశ్రాంతి తీసుకున్నారు. ఆ తరువాత తవాఫ్ విదా'ల చేయడానికి మక్కహ్ వచ్చి తవాఫ్ విదా' చేసిన తర్వాత మదీనహ్ తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు.

68) వివరణ-2665: అబ్'తహా, ము'హ'స్సబ్, 'ఖీఫ్ బన్-కనాన్ అనేవి ఒకే ప్రాంతపు పేర్లు.

విడి కాదు. ప్రవక్త (స) అక్కడ ఎందుకు విడిది చేసే వారంటే అటు నుండి మదీనహ్ వైపు రావటంలో సౌకర్యం ఉండేది. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۸۱۸/۲) [۹] - ۲۶۶۷

وَعَنْهَا قَالَتْ: أَحْرَمْتُ مِنَ التَّعِيمِ بِعُمْرَةٍ فَخَلْتُ فَفَضَيْتُ عُمْرَتِي وَانْتَهَرْتَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْأُبْحَحِ حَتَّى فَرَعْتُ فَأَمَرَ النَّاسَ بِالرَّحِيلِ فَخَرَجَ فَمَرَّ بِالْبَيْتِ فَطَافَ بِهِ قَبْلَ صَلَاةِ الصُّبْحِ ثُمَّ خَرَجَ إِلَى الْمَدِينَةِ. هَذَا الْحَدِيثُ مَا وَجَدْتُهُ بِرَوَايَةِ الشَّيْخَيْنِ بَلْ بِرَوَايَةِ أَبِي دَاوُدَ مَعَ اخْتِلَافٍ يَسِيرٍ فِي آخِرِهِ.

2667. (9) [2/818-అపరిశోధితం]

'అయి'షహ్ (ర) కథనం: నేను తన్'యూమ్ ప్రాంతం నుండి 'ఉమీర్హా ఇ'హారామ్ ధరించాను. ఆ తరువాత నేను మక్కహ్ లో ప్రవేశించాను. 'ఉమీర్హా చేసాను. ఇటు ప్రవక్త (స) అబ్'తహా ప్రదేశంలో నా గురించి ఎదురు చూస్తున్నారు. చివరికి నేను 'ఉమీర్హా పూర్తి చేసాను. ప్రవక్త (స) ప్రజలను బయలుదేరమని ఆదేశించారు. అతను (స) బయలుదేరి బైతుల్లాహ్ చేరారు. ఫజీర్ నమా'జుకు ముందు బైతుల్లాహ్ 'తవాఫ్ విదా'ల చేసారు. ఆ తరువాత మదీనహ్ కు బయలు దేరారు.

ఈ 'హదీసు' బు'ఖారీ, ముస్లిమ్ లో లభించలేదని, అబూ దావూద్ లో మామూలు వ్యత్యాసంతో లభించి దని మిష్కాత్ సంకలనకర్త పేర్కొన్నారు.

(۸۱۹/۲) [۱۰] - ۲۶۶۸

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: كَانَ النَّاسُ يَنْصَرِفُونَ فِي كُلِّ وَجْهِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يَنْفِرَنَّ أَحْنَكُمْ حَتَّى يَكُونُ آخِرُ عَهْدِهِ بِالْبَيْتِ إِلَّا أَنَّهُ خَفَّفَ عَنِ الْحَائِضِ".

2668. (10) [2/819-ఏకీభవితం]

ఇబ్నై 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: 'హక్ష్ నిర్వర్తించిన తర్వాత ప్రజలు అటూ ఇటూ వెళ్ళసాగారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) మీలో ఎవరూ బైతుల్లాహ్ ను కలుసుకోనంత వరకు తన ఇంటికి వెళ్ళడానికి మక్కహ్ వెలుపలకు వెళ్ళరాదు. అంటే వీడ్కోలు 'తవాఫ్ చేసుకోవాలి. అయితే బహిష్టు స్థితిలో ఉన్న స్త్రీలను మినహాయించడం జరిగింది. అంటే ఒకవేళ బహిష్టు,

ప్రసవదశల వల్ల స్త్రీలు 'తవాఫ్ విదా' చేయకపోతే మరేం పర్వాలేదు.⁶⁹ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

69) వివరణ-2668: విదా'ల అంటే వీడ్కోలు పలకటం. 'హక్ష్ తరువాత ఖైతుల్లాహ్ వీడ్కోలు 'తవాఫ్ ను 'తవాఫ్ విదా'ల అంటారు. ఇది దూరప్రాంతాల నుండి వచ్చిన వారిపై తప్పని సరి. మక్కహ్ వాసులపై కాదు. ఈ 'తవాఫ్ లో' రమల్, ఇద్'తిబా'ల చేయనవసరం లేదు. దీని తర్వాత స'యీ కూడా లేదు. 'తవాఫ్ తర్వాత 'తవాఫ్ లోని రెండు రకాతులు నమా'జు మఖామె ఇబ్రాహీమ్ వెనుక నిర్వర్తించాలి. ఆ తరువాత ముల్త'జిమ్ వద్దకు వచ్చి ముల్త'జిమ్ ను పూర్తిగా అంటుకొని రొమ్ము కుడి బుగ్గ దానికి తగిలించి కుడి చేయి పైకి ఎత్తి ఖైతుల్లాహ్ తెరపట్టుకొని భక్తిశ్రద్ధలతో, చిత్త శుద్ధితో, ప్రేమతో అత్యధికంగా దు'ఆలు చేయాలి. ఇది చివరి సమయం. అడగ వలసిందిల్లా ఇక్కడే అడగాలి. ఎందు కంటే మళ్ళీ ఈ అదృష్టం కలుగుతుందో లేదో చెప్పలేము. అర్థిస్తూ తన కోరికలన్నీ తీర్చుకోవాలి. ఆ తరువాత ఇబ్రాహీమ్ ద్వారం గుండా ఖైతుల్లాహ్ వెలుపలకువచ్చి తిరుగు ప్రయాణం చేయాలి.

హచ్చరిక: కొందరు తిరిగి వెళుతున్నప్పుడు వెనుకడుగులు వేస్తూ వెళతారు. ఇది ప్రవక్త (స) సంప్రదాయానికి విరుద్ధం. ఏ ప్రవక్తగానీ, ఏ ప్రవక్త అనుచరులుగానీ ఇలా చేయలేదు. ఇతర మస్లిదుల నుండి ఎలా తిరిగి వెళతారో అలాగే ఇక్కడే నుండి తిరిగి వెళ్ళాలి. అయితే 'తవాఫ్ విదా'ల చేయకుండా మాత్రం తిరిగి వెళ్ళరాదు. ప్రాచీన కాలంలో ప్రజలు 'హక్ష్ తర్వాత అటూ ఇటూ వెళ్ళిపోయే వారు. 'తవాఫ్ విదా'ల చేసేవారు కారు. ఈ కారణంగా ప్రవక్త (స) ఎవ్వరూ 'తవాఫ్ విదా'ల చేయకుండా తిరిగి వెళ్ళరాదని, అయితే బహిష్టు స్థితిలో ఉన్న స్త్రీ, జన్మ మిచ్చిన తల్లి 'తవాఫ్ విదా'ల చేయకుండా వెళ్ళ వచ్చును. ఇట్టి 'అబ్బాస్ 'హదీసు'లో ఇలా ఉంది, "ప్రవక్త (స) బహిష్టు స్థితిలో ఉన్న స్త్రీకి 'తవాఫ్ విదా'ల చేయకుండా తిరిగి వెళ్ళే అనుమతి ఇచ్చారు. అయితే ఆమె యౌమున్ నహల్లో 'తవాఫ్ ఇఫా'దహ్ చేసి ఉండాలి. ఒకవేళ మీరు 'తవాఫ్ ఇఫా'దహ్ చేసి ఉండి, ఆ తరువాత కొన్ని కారణాల వల్ల మక్కహ్ లో కొన్ని దినాలు ఉండవలసి వచ్చినప్పుడు వెళ్ళి నప్పుడు మళ్ళీ రెండవసారి తవాఫ్ విదా'ల చేసుకోవాలి. ఒక వేళ ఎవరైనా 'తవాఫ్ విదా'ల చేయ కుండా మక్కహ్ నుండి తిరిగి వెళుతూ ఇంకా 'హరమ్ పరిధిలోనే ఉంటే తిరిగి వచ్చి 'తవాఫ్ విదా'ల చేసి తిరిగి వెళ్ళాలి.

٢٦٦٩ - [١١] (متفق عليه) (٨١٩/٢)

وَعَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ : خَاصَتْ صَفِيَّةُ لَيْلَةَ النَّفَرِ فَقَالَتْ : مَا أَرَانِي إِلَّا حَاسِبَتَكُمْ . قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : "عَفَى خَلْقِي أَطَافَتْ يَوْمَ النَّحْرِ؟" قِيلَ : "نَعَمْ . قَالَ : " فَانْفِرِي."

2669. (11) [2/819-వికీభవితం]

'ఆయి'షహ్ (ర) కథనం: 'సఫియ్య తిరుగు ప్రయాణం చేసే రోజు బహిష్టుకు గురయ్యారు. అంటే 13వ తేదీన తిరుగు ప్రయాణమై మదీనహ్ రావలసి ఉంది. అప్పుడు ఆమె బహిష్టుకు గురయ్యారు. 'ఆయి'షహ్ (ర) " 'సఫియ్య అందరినీ ఆపివేస్తుందని నా అనుమానం" అని అన్నారు. అది విని ప్రవక్త (స), 'ఆమె పాడుగాను ఆమె 10వ తేదీన 'తవాఫ్ చేయలేదా,' అని అన్నారు. 'అవును ఆమె 'తవాఫ్ చేసింది,' అని విన్నవించుకోవడం జరిగింది. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'ఇక ఆమె వెళ్ళవచ్చు,' అని అన్నారు.⁷⁰ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

الفصل الثاني

٢٦٧٠ - [١٢] (لم تتم دراسته) (٨١٩/٢)

عَنْ عَمْرِو بْنِ الْأَخْوَصِ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ : "أَيُّ يَوْمٍ هَذَا؟" قَالُوا: يَوْمُ الْحَجِّ الْاَكْبَرِ . قَالَ : "فَالْ يَمَاءُكُمْ وَأَمْوَالُكُمْ وَأَعْرَاضُكُمْ بَيْنَكُمْ

70) వివరణ-2669: 'హక్ష్ నిర్వర్తించిన తరువాత 13వ తేదీన మదీనహ్ తిరుగు ప్రయాణానికి సిద్ధమౌతున్నప్పుడు ప్రవక్త (స) బార్య 'సఫియ్య బహిష్టుస్థితికి గురియింది. ఈ కారణంగా తవాఫ్ విదా'ల చేయలేకపోయింది. అది తెలిసిన 'ఆయి'షహ్ (ర) 'తవాఫ్ విదా'ల చేయకుండా వెళ్ళడం తగదని, ఆమె వల్ల ఇతరులకూ ఆగవలసి వస్తుందని, ఆమె పరిశుద్ధమైన తర్వాత అందరికీ ఇక్కడే నుండి వెళ్ళవలసి వస్తుందని తన అభి ప్రాయం వెల్లబుచ్చింది. 'సఫియ్య అందరినీ ఆపుకుంది. అందరినీ సమస్యలో పడవేసింది. ఈ విషయం ప్రవక్త (స)కు తెలిసి ఆమె పాడుగాను అని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసారు. అంటే ఇది శాపం కాదు. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) ఆమె 10వ తేదీన తవాఫ్ ఇఫా 'దహ్ చేయలేదా అని అడిగాడు. 'తవాఫ్ విదా'ల మిగిలి ఉంది. తెలియజేయటం జరిగింది. కేవలం అది విన్న ప్రవక్త (స), 'అలా అయితే వెళ్ళవచ్చు. ఎందుకంటే 'తవాఫ్ విదా'ల నుండి బహిష్టు, ప్రసవ దశల స్త్రీలను మినహా యించడం జరిగింది' అని ప్రవచించారు.

حَرَامٌ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا فِي بَلَدِكُمْ هَذَا أَلَا لَا يَجْنِي جَانِ إِلَّا عَلَى نَفْسِهِ أَلَا لَا يَجْنِي جَانِ عَلَى وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ عَلَى وَلَدِهِ أَلَا وَإِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ آسَى أَنْ يُعْبَدَ فِي بَلَدِكُمْ هَذَا أَبَدًا وَلَكِنْ سَتَكُونُ لَهُ طَاعَةٌ فِيمَا تَحْتَقِرُونَ مِنْ أَعْمَالِكُمْ فَسَيَرْضَى بِهِ". رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَصَحَّحَهُ.

2670. (12) [2/819-అపరిశోధితం]

'అమ్మ బిన్ అహ్మద్' (ర) కథనం: 'హజ్జతుల్ విదా'లలో నేను ప్రవక్త (స)ను ఇలా అంటూ ఉండగా విన్నాను. "ఈ రోజు ఏ దినం" అని ప్రశ్నించారు. దానికి ప్రజలు, 'ఈ రోజు 'హక్ష్' గొప్పదినం. అంటే 9వ తేదీ. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) "మీ ప్రాణాలు, మీ ధనం, మీ గౌరవ మర్యాదలు, మీ మధ్య ఈ దినం, ఈ నగరంలాగే గౌరవ ప్రదమైనవి. గుర్తుంచుకోండి! ఎవరూ ఎటువంటి దౌర్జన్యంచేసినా దానిశిక్ష అతనిపైనే పడుతుంది. ఇంకా తండ్రి దౌర్జన్యం చేస్తే తండ్రినే శిక్షించడం జరుగుతుంది. కొడుకును కాదు. అదే విధంగా కొడుకు దౌర్జన్యం చేస్తే తండ్రిని కాదు, కొడుకునే శిక్షించడం జరుగుతుంది. ఇటు వంటి ఆచారం అజ్ఞాన కాలంలో ఉండేది. ఇక ఈ నగరంలో పైతాన్ తన పూజ ఎన్నడూ జరగదని నిరాశచెందాడు. అంటే తీర్పుదినం వరకు మక్కహ్ నుండి విగ్రహారాధనను తొలగించడం జరిగింది. అయితే ప్రజలు పైతాన్ ను అనుసరిస్తారు. మీరు కూడా కొన్ని పనులను చిన్నవిగా భావించి చేస్తారు. వాటిలో పైతాన్ విధేయత ఉంటుంది. పైతాన్ వాటి పట్ల సంతోషిస్తాడు. ఉదా: అసత్యం పలకటం, అసత్య సాక్ష్యం ఇవ్వటం, శత్రుత్వం, కల్పం, మోసం మొదలైనవి. వీటిని మీరు చిన్నవిగా భావిస్తారు. కాని పైతాన్ వీటివల్ల చాలా సంతోషిస్తాడు. అంటే ఈవిధంగా అనేకమంది పైతాన్ ను అనుసరిస్తారు. అంటే సాటి కల్పించటం అవిశ్వాసం తప్ప మిగిలిన పాపకార్యాల్లో ప్రజలు చిక్కుకుంటారు. వీటివల్ల పైతాన్ వారిని రెచ్చ గొట్టటానికి అవకాశం లభిస్తుంది. (తిర్మిజి, ఇబ్నీ మాజహ్)

(۸۱۹/۲) [۱۳] - (لم تتم دراسته)

وَعَنْ رَافِعِ بْنِ عَمْرٍو وَالْمُرْزِيِّ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُخْطِبُ النَّاسَ بِمِنَى جِئِنِ ارْتَفَعَ الضُّحَى عَلَى بَعْلَةِ شَهْنَاءَ وَعَلَى يُعْرِزَ عَنْهُ وَالنَّاسُ بَيْنَ قَائِمٍ وَقَاعِدٍ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

2671. (13) [2/819-అపరిశోధితం]

రాఫ్ బిన్ 'అమ్మ, ము'జన్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) ను మినాలో బాగా పొద్దెక్కిన తర్వాత ప్రజల ముందు ప్రసంగిస్తూ ఉండగా చూచాను. ప్రవక్త (స) 'షహాబా' కంచర గాడిదపై కూర్చోని ఉన్నారు. అంటే దాని వెంట్రుకలు ఎరుపు తెలుపుగా ఉన్నాయి. 'అబీ (ర) ప్రవక్త (స) ప్రసంగాన్ని ప్రజల ముందు వల్లించే వారు. ఆ సమయంలో కొంతమంది నిలబడి ఉన్నారు. మరికొంతమంది కూర్చోని ఉన్నారు. (అబూ దావూద్)

(۲۶۷۲ - [۱۴] (لم تتم دراسته) (۸۲۰/۲)

وَعَنْ عَائِشَةَ وَابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخَّرَ طَوَافَ الرِّجَالِ يَوْمَ النَّحْرِ إِلَى اللَّيْلِ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ.

2672. (14) [2/820-అపరిశోధితం]

'అయిషహ్ (ర) మరియు ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ ల కథనం: ప్రవక్త (స) 'తవాఫ్ జియారత్ కోసం యామున్నహర్ రాత్రి వరకు వేచి ఉన్నారు. అంటే రాత్రి చేసారు.⁷¹ (తిర్మిజి, అబూ దావూద్, ఇబ్నీ మాజహ్)

(۲۶۷۳ - [۱۵] (لم تتم دراسته) (۸۲۰/۲)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَرْمُلْ فِي السَّعَةِ الدِّيَّ أَقَاضَ فِيهِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ.

2673. (15) [2/820-అపరిశోధితం]

ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) 'తవాఫ్ జియారత్ లో 7 ప్రదక్షిణల్లోనూ రమీల్ చేయలేదు.⁷² (అబూ దావూద్, ఇబ్నీ మాజహ్)

(۲۶۷۴ - [۱۶] (لم تتم دراسته) (۸۲۰/۲)

وَعَنْ عَائِشَةَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِذَا رَمَى أَحَدُكُمْ جَمْرَةَ الْعَقَبَةِ فَقَدْ حَلَّ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ إِلَّا النِّسَاءَ". رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَنِ وَقَالَ: إِسْنَادُهُ ضَعِيفٌ.

71) వివరణ-2672: యామున్నహర్ లో అంటే ఖుర్రబాన్ 10వ తేదీన 'తవాఫ్ జియారత్ చేయవచ్చును. ప్రవక్త (స) యామున్నహర్ లో "జహీరకి ముందులేదా"జహీర తర్వాత 'తవాఫ్ జియారత్ చేసారు. ఇక్కడ ఆలస్యంగా అంటే స్త్రీలకు, బలహీనులకు రాత్రి వరకు 'తవాఫ్ జియారత్ చేసే అనుమతి ఉంది. అంటే పగలే చేయాలని కాదు రాత్రి సమయంలో చేసినా స్వీకరించ బడుతుంది.

72) వివరణ-2673: రమీల్ అంటేవేగంగానడవటం మెల్లగా పరిగెత్తటం. 'తవాఫ్ ఖుదూమ్, 'తవాఫ్ ఉమిర్ హాలల్ రమీల్ చేయాలి. 'తవాఫ్ జియారత్, 'తవాఫ్ విదా'ల మరియు ఇతర అదనపు 'తవాఫులలో రమీల్ లేదు.

2674. (16) [2/820-అపరిశోధితం]

'అయిషహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవ చనం, "మీలో ఎవరైనా జమీరతుల్ అఖబహ్కు రమ్మి చేస్తే, అతనికి భార్యతప్ప మిగిలినవన్నీ ధర్మ సమ్మతం అయి పోతాయి, (ఫర్తీ సున్నహ్-బ/గవీ/ బలహీన ఆధారాలు).

(٢٦٧٥ - [١٧] (لم تتم دراسته) (٨٢٠/٢)

وَفِي رَوَايَةِ أَحْمَدَ وَالنَّسَائِيَّ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: " إِذَا رَمَى الْجَمْرَةَ فَقَدْ حَلَّ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ إِلَّا النِّسَاءَ."

2675. (17) [2/820-అపరిశోధితం]

మరొక ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం ద్వారా, అహ్మద్ మరియు సనాయా' ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'జమీరహ్ ను కంకరరాళ్ళు కొట్టిన తరువాత, స్త్రీ తప్ప, మిగతా విషయాలన్నీ ధర్మ సమ్మత మయిపోతాయి.'

(٢٦٧٦ - [١٨] (?) (٨٢٠/٢)

وَعَنْهَا قَالَتْ: أَفْضَلُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ آخِرِ يَوْمِهِ حِينَ صَلَّى الظُّهْرَ ثُمَّ رَجَعَ إِلَى مَنَى فَكَتَبَ بِهَا لِيَالِي أَيَّامِ التَّشْرِيقِ يَزِمِي الْجَمْرَةَ إِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ كُلُّ جَمْرَةٍ يَسْبَعُ حَصَايَاتٍ يَكْبُرُ مَعَ كُلِّ حَصَاةٍ وَيَقِفُ عِنْدَ الْأُولَى وَالثَّانِيَةِ فَيَطِيلُ الْقِيَامَ وَيَبْضُرُغُ وَيَزِمِي الثَّالِثَةَ فَلَا يَقِفُ عِنْدَهَا. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

2676. (18) [2/820-?]

'అయిషహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఖురీబానీ రోజు చివరి సమయంలో "జహ్ర్ నమా'జ ఆచరించి 'తవాఫ్ ఇఫా'దహ్ చేసారు. ఆ తరువాత మక్కహ్ నుండి మినా తిరిగివచ్చారు. మినాలో తమీఖ్ దినాలవరకు ఉన్నారు. అంటే 11, 12, 13 తేదీల వరకు. ఈ దినాల్లో సూర్యుడు వాలిన తర్వాత ప్రతి జమీరహ్ పై 7 కంకరరాళ్ళు కొడుతూ ఉన్నారు. ప్రతి కంకరరాయితో 'అల్లాహు అక్కర్' అని పలు కుతూ ఉన్నారు. అయితే జమీరతుల్ ఊలా, జమీరతుస్సా నియలపై కంకర రాళ్ళు కొట్టిన తర్వాత చాలాసేపు వరకు నిలబడి వినయ, వినమ్రతలతో దు'ఆ చేస్తూ ఉన్నారు. కాని జమీరతుల్ 'జమీరపై కంకరరాళ్ళు విసిరి వెంటనే అక్కడి నుండి ముందుకు సాగిపోయేవారు. (అబూ దావూద్)

(٢٦٧٧ - [١٩] (لم تتم دراسته) (٨٢٠/٢)

وَعَنْ أَبِي الْبَدَاحِ بْنِ عَاصِمٍ بْنِ عَدِيٍّ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: رَخَّصَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِرِعَاءِ الْإِبِلِ فِي الْبَيْتِ: أَنْ يَرْمُوا يَوْمَ النَّحْرِ ثُمَّ يَجْمَعُوا رَمِيَّ يَوْمَيْنِ بَعْدَ يَوْمِ النَّحْرِ فَيَرْمُوهُ

فِي أَحَدِهِمَا. رَوَاهُ مَالِكٌ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالنَّسَائِيُّ وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ: هَذَا حَدِيثٌ صَحِيحٌ.

2677. (19) [2/820-అపరిశోధితం]

అబుల్ బద్దాహ్ బిన్ 'ఆసిమ్ బిన్ 'అదీ తన తండ్రి ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) ఒంటిల కాపరులకు రాత్రి మినాలో గడిపే అవసరం లేదని, 10వ తేదీన జమీరతుల్ 'జమీరపై కంకరరాళ్ళు కొట్టి, యామున్నహ్ తర్వాత రెండు రోజుల కంకరరాళ్ళు ఒకే రోజు చేసుకోవాలని ప్రవచించారు, అంటే రెండు రోజుల కంకరరాళ్ళు ఒకే రోజులో కొట్టాలి. ఖురీబానీ రెండవ రోజైనా లేదా మూడవ రోజైనా చేయవచ్చు.⁷³ (తిర్మిజి/ద్వడం, సనాయా', మాలిక్)

هَذَا الْبَابُ خَالَ عَنِ الْفَضْلِ الثَّالِثِ

ఇందులో మూడవ విభాగం లేదు

١١- بَابُ مَا يَجْتَنِبُهُ الْمُحْرِمُ

11. ము'హారిమ్ దూరంగా ఉండవలసిన విషయాలు

'హజ్జ్ ఇహరామ్ ధరించిన తర్వాత ము'హారిమ్ కు కొన్ని కట్టు బాట్లు తప్పనిసరి అవుతాయి. ఇహరామ్ కు వ్యతిరేకంగా పాల్పడరాదు. స్త్రీ పురుషులు రువరికి ఈ కట్టుబాట్లు సరిసమానంగా ఉంటాయి. కొన్ని విషయాల్లో ఇద్దరూ సమానులే. మరికొన్ని విషయాల్లో ఇద్దరిలో తేడా ఉంది.

ఇహరామ్ స్థితిలో పురుషులు ఈ పనులు చేయరాదు: 1. భార్యతో సంభోగం చేయరాదు. 2. ముద్దు పెట్టు కోరాదు. 3. కలహాలు జగడాలు చేయరాదు. 4. తన లేదా ఇతరుల నికాహ్ చేయరాదు. 5. అడవి జంతువులను వేటాడరాదు. 6. సుగంధ ద్రవ్యాలు

73) వివరణ-2677: జిల్ హిజ్జహ్ 10వ తేదీ నుండి 13వ తేదీ వరకు మినాలో రాత్రి గడపడం తప్పనిసరి. కాని, ఒంటి కాపరులకు తప్పనిసరి కాదు. ఎందుకంటే వారు ఒంటిలను మేపటానికి, సుదూర అడవుల్లోనికి వెళ్ళవలసి ఉంటుంది. ప్రతి రాత్రి వచ్చి మినాలో గడపడం వారికి కష్టంగా పరిణా మిస్తుంది. అందువల్ల ప్రవక్త (స) వారి కష్టాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని 10వ తేదీన రమ్మి చేసి ఒంటిలను మేపటానికి వెళ్ళ వచ్చని ఆ తరువాత 11 లేదా 12వ తేదీలకు వచ్చి రెండు రోజుల రమ్మి ఒకే రోజు పూర్తి చేసుకోవచ్చని అనుమతి ఇచ్చారు.